

gaurrarekin konforme diranontzat, ideia ta proiektu berrieri so bildurtzen diranontzat». Tensio ta aurrerapen-aldi hauetan, sozialean eta politikan herriak iratzarten ari diren aldi hauetan, prexio beharrezko dira bide ta ideia berriak, aurpegi emateko sendotasuna eta soluzioetan tinkotasuna. Humphrey, ordea, arabakien gizona da ta ez erabakiena, erdi-bide ta konformismoaren gizona. Berarentzat benetan balio duena zera da: indarra, ahalmena, bosterea, ta indarra partiduan datza, sindikatoetan, herriko presio-taldeetan.

Denok dakigu jakin Humphrey ta Nix'o'en politika zaharrek ezin dutela erantzun tajuzko bat eman eta, noski, prolemak kaleetan jarraituko dute dantzan.

R. I.

MARKUSE'K DIOLA-TA

«Humanae vitae» enziklikak naiko eztabaida arrotu du aspalditxo hontan. Gu ez gera sartuko idazki horren mamian —libera nos Domine— ziur gaudelako, Elizak emandako dotrinari, osagarri ta argitasun asko. **Elizak berak** ezarriko dizkiola aurrerantzean, batez ere, «artifiziala» ta «naturala» konzetuen saillean. Ateak, zabalak dira hortarako.

Dana dala, beste gai bat erabili nahiko genuke, aitatuia izan danetik oso urrutira ez dagoana.

«**Dimensio bateko gizona**» deritzan liburuan, Markuse jaunak «desublimizazioari» buruz diona garrantzirik handienekoa iruditzen zaigu.

Eta zer da desublimizatze hori? Bi hitzetan saiaturiko gera erakusten jakitun ez diran irakurleeri.

«Eros» instintoak, biziaren Instintoak, zanpaturik egon behar du, nahi-tanahi-ez, gizarte zibilizatuan.

Hortaz, bi lege edo printzipio jartzen ditu Freud jakintsuak. Lehenengoa, **plazer ta atsegiñaren legea** da. Inkonziente saillean lege hori, lege bakarra da: atsegiña ta miña dira inkonzientearen gidari bakarrak.

Bigarren printzipioa, **errealitatearen legea** da, alegia, gizarteko gizonak Eros'en instintoa zanpatzea ta ezabatzea beharrezkoa dala. Hortan datza, hain zuzen, gizonaren zibilizazioa.

Eta gizonak bere lehenengo instintoa honela zanpatzen duanean, beste fenomenu berri bat agertzen da, Freud'ek «**sublimizazioa**» izendatzen duana.

Gizonak Eros'en instintoak menperatzen dituanean, bertan sarturik dagon indarra, beste bideetatik zabaltzen da, eta, etorri ere, hortik datoz jakinduria, artea, erlijioa, politika eta bizi hontako eginkizun ederrak oro. Eros'en instinto reprimituak egin ohi dute Historia, Freud'en iritziz.

Sublimizazioa, gauza ezaguna da, Freud jakintsuak berak asmatu bait zuen. Baiñan Markuse'k beste gertaera bat ikusten du gaurko zibilizazioan. «Aberats-gizartean», hots, «ugaritasunaren soziedadean», Eros'en plazerrak gozatzeko erreztasun handia dauka gizonak. Plazer hoiak, handiak eta txikiak, erostea erreza da zibilizazio hontako gizonarentzat. Balezpen honen froga asko ematen digu Markuse jaunak, Eros'en instintoa ez bait da bakarrik sex-instintoa.

«On a souvent noté —dio Markuse'k bere frantzeseko argitalpenean— que la société industrielle avancée opère avec un plus grand degré de liberté sexuelle (...) Les employés de bureau-sexy, les vendeurs sexy, les «managers» jeunes et virils, sont de marchandises qui ont une très grande valeur commerciale (...) Le sexe s'est intégré aux relations publiques (...) On utilise l'énergie instinctuelle libérée pour protéger le statu quo» (hau da, sistema eta gizarte industrialaren estruktura).

Bai. Eros'en indarra, ugaritasun-sistema hau indartzeko erabiltzen da eta joera horrek ondore izugarri baiño izugarriagoak ekartzen dizkio gizarteari.

Fenomenu horri «desublimizazioa» deitzen dio Markuse jaunak. Desublimizazioari eskerrak instintoa, zanpatu beharrean, sistimaren saltsan sartzen da.

Baiñan hori egitean, nundik sortuko da aurrerapenaren alde jokatu behar duan indarra? Nehundik ere ez.

Bigarren printzipioa, errealtatearen printzipioa, gure gizarteetan ez dala operatzen dio Markuse'k, eta esan nahi du, zibilizazio industrialean, bi-ziaren plazerrak eskutan jartzan zaizkiela gizonari. Ondorea da Historiaren eginkizun ta asmokizun handienak hil zorian daudela.

Desublimizazioak zibilizazio-aurrerapenaren alde ez du jokutzen, bere kontra balzik.

Eta nik, nere buruari galdera hau egiten diot: maitasun askatutakoak, «amor libre» ta Eros'en milla plazerrak, progresoaren alde ala progresoaren kontra jokutzen al dute? Ezagutzen dugun sistiman printzipio nagusia, plazer ta atsegina da, dudarik ez.

Berriz ere inkonziantearen legera biurtzen da gizartea.

K. S.

Gaurko "Nota laburra" idatzi dutenak, hauek dira: Rikardo ARREGI, Ramon IRIZAR, Mikel Mari OTERO, Manolo PAGOLA, Karlos SANTAMARIA, Ibon SARASOLA, Joan Mari TORREALDAY, Manolo URBIETA.